

ἐκείνης τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἡμετέρων θριαμβῶν αἰύσεως. Μὴ λητμονήσωμεν δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι δὲν ἦσαν εἰμὴ εἴκοσι καὶ πενταέτης ὅτε ἀνεδείχθη ὠριμος εἰς στρατιωτικὴν ἡγεμονίαν, πλεονέκτημα σπαρτιανῶν, ἂν ὄχι μοναδικόν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Κονδαῖος καὶ Κάρολος ὁ ΙΒ'. ἐνίκησαν νίκας μεγάλας εἰς ἔτι πρωϊμώτεραν ἡλικίαν· ἀλλὰ οἱ ἡγεμόνες αὗτοι ἦσαν περιστοιχισμένοι ὑπὸ γηραιῶν στρατηγῶν διακεκριμένων, εἰς τῶν ὁποίων τὰς συμβουλὰς ἀποδοσίαν τὰ περὶ Γρανικῶν, περὶ Ρακροῖαν καὶ περὶ Ναρούαν κατορθώματα. Ὁ δὲ Κλίβης, νεανίας ἀπειροπόλεμος, εἶχεν ὅμως πλειότεραν πείραν ἀπάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν τεταγμένων. Ὁ μόνος ἄνθρωπος, καθ' ὅσον ἐνθυμούμεθα, ὁ δούς εἰς πρωϊμον ἐπίσης ἡλικίαν ὅμοια ἱκανότητος δείγματα εἶναι ὁ Ναπολέον Βοναπάρτης.

Ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐν τῇ Ἰνδικῇ διατριβῇ τοῦ Κλίβου ἄρχεται ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀγγλῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ὑπεροχή. Ἡ ἐπιτηδειότης καὶ ἡ τόλμη αὐτοῦ κατώρθωσαν, ἐν διαστήματι ὀλίγων μηνῶν, πράγματα ἀνώτερα ὅλων τῶν ὀπτασιῶν ὅσαι ἐπεφάνησάν ποτε εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ Δοπλεξίου. Ὁ εὐτυχέστατος τῶν ἀνθυπάτων οὐδέποτε προσέθηκε τῷ Ῥωμαϊκῷ κράτει χώραν τοσαύτην, καὶ τοσαύτην πρόσδοκαί τοσοῦτον πλῆθος κατοίκων ἔχουσαν, οὐδὲ ἤχθησάν ποτε, ὑπὸ τὰς θριαμβευτικὰς τῆς Ῥώμης ἀψίδας, τοσαῦτα πλούτια λάφυρα. Τὸ κλέος τῶν ἀνδρῶν τῶν καταβαλόντων τὸν Ἀντίσχον καὶ τὸν Τιγράνην, ἀμαυροῦται, ὅταν παραβάλλωμεν αὐτὸν πρὸς τὴν λαμπρότητα τῶν πράξεων, ὅσαι ἐπετέλεσεν ὁ Ἀγγλος νεανίας, ἄγων στρατὸν τοῦ ὁποῖου τὸ πλῆθος δὲν ἦτον ἴσον τοῦ ἡμίσεως ἐνὸς Ῥωμαϊκοῦ λεγεῶνος. Ἀπὸ τῆς τρίτης ἐν τῇ Ἰνδικῇ διαμνηστικῇ τοῦ Κλίβου ἄρχεται τὸ ἀνεπίληπτον τῆς διοικήσεως τοῦ ἡμετέρου κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κράτους. Ὅτε ἐν ἔτει 1765 ἀπεβιδάχθη εἰς Καλκούτταν, ἡ Βεγγάλη ἐθεωρεῖτο ὡς τόπος, ὅπου ἐστέλλοντο Ἀγγλοι διὰ νὰ πλουτήσωσι δι' οἰωνότητος μὲν τρόπων, ἐντὸς βραχυτάτου δὲ ὅσον οἶόν τε διαστήματος. Πρῶτος αὐτὸς ἐπεχείρησεν ἀτρόμητον καὶ ἀδυσώπητον πόλεμον κατὰ τοῦ κολοσσίου ἐκείνου συστήματος τῶν καταθλίψεων, τῶν καταπίεσεων καὶ τῆς δωροδοκίας. Ἐν τῷ ἄγωνι τούτῳ διεκινδύνευσεν γενναίως τὴν ἡσυχίαν, τὴν δόξαν, τὴν λαμπράν αὐτοῦ περιουσίαν. Τὸ αὐτὸ τῆς δικαιοσύνης πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶλλον ἐμποδίζει νὰ ἀποκρύψωμεν ἢ νὰ παρακαλύψωμεν τὰ ἁμαρτήματα τοῦ προτέρου αὐτοῦ βίου, τὸ αὐτὸ αἰσθημα μᾶλλον ἀναγκάζει νὰ δηλολογήσωμεν, ὅτι, τὰ ἁμαρτήματα ταῦτα εὐγενῶς ἀνεπληρώθησαν. Ἐὰν ἡ εἰσπρία καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτῆς ἀπηλλάχτην τοῦ ἀνείδους ἔαν ἐν τῇ Ἰνδικῇ ὁ ξενικός ζυγός, ὁ ἄλλως χεῖριςτος παντός ζυγοῦ, ἀπέβη ἱλαρότερος τοῦ ζυγοῦ πάτης ἐγγυρίου δυναστείας ἔαν τῇ συμμορίᾳ ἐκείνῃ τῶν δημοσίων ληστῶν, οἵτινες πρότερον διεδίδον τὸν τρόμον εἰς ἅπαν τὸ Βεγγαλικὸν πεδῖον, διεδέχθη χορδὴς ὑπαλλήλων ἐπίσης διακεκριμένων ἐπὶ ἱκανότητι καὶ φιλεργίᾳ ὅσον καὶ ἐπὶ εὐθύτητι, ἀφιλοκερδείᾳ καὶ δημοφροσύνῃ, ἔαν σήμερον ὀλέπομεν κυδερνήτας τῆς Ἰνδίας, οἵτινες νικηφόροι ἀναδειχθέντες καὶ δημιουργοί

γήσαντες βασιλεῖς καὶ καθαιρέσαντες, ἐπανέρχονται γαυριῶντες ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ αὐτῶν πενία ἀπὸ χώρας, ἥτις ἄλλοτε ποτε παρεῖχεν εἰς τὸν εὐτελέστερον τῶν ὑπαλλήλων τὴν ἐλπίδα ἀχανοῦς πλούτου, ταῦτα πάντα ὁρεῖλονται τὸ πλεῖστον εἰς τὸν Κλίβην. Τὸ ὄνομά του κατατάσσεται ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὸν κατάλογον τῶν κατακτητῶν, ἀλλ' ἀπαντᾷται καὶ εἰς ἕτερόν τινα κατάλογον ἀγαθώτερον, εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνδρῶν ὅσοι πολλὰ καὶ ἔδρασαν καὶ ἔπαθον ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡς μαχητὴν ἡ ἱστορία θέλει ἀνακηρύξει αὐτὸν ἴσον τοῦ Λουκούλλου καὶ τοῦ Τραϊανοῦ· ἀλλὰ καὶ ὡς διορθωτὴν πολιτείας δὲν θέλει ἀποποιηθῇ εἰς αὐτὸν ἐν μέρει τὴν τιμὴν, ἣν ἀποδίδουσι μὲν οἱ Γάλλοι εἰς τὸν Τυργότον, αἱ δὲ μεταγενέστεραι τῶν Ἰνδῶν γενεαὶ θέλουσιν ἀποδώσει εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Λόρδου Γουλιέλμου Βεντίγκου.

ΜΑΥΡΟΓΕΩΡΓΗΣ, Ο ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ ΗΓΕΜΩΝ.

Ὁ Μαυρογεώργης, ἡ μᾶλλον Καραγεώργης Πέτροβιτς, ὁ ἡγεμὼν τῶν Σέρβων, ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν ἄγωνι, ἐγεννήθη τῷ 1770 πλησίον τοῦ Βελιγραδίου. Νεανίας δὲ ἐτι ὢν ἐφόνευσεν, ὑπὸ τοῦ μίσους κατὰ τῶν ξένων κυριάρχων τῆς πατρίδος του ὀρμώμενος, ἵνα Μουσουλμάνον. Καὶ τούτου ἐνεκὰ φυγὰς γενόμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Αὐστριακὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐν ᾗ προήχθη βραδύτερον εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπαξιωματικοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐνταῦθα, ἐν τῇ παραφορᾷ ἐριδὸς τίνος, ἐφόνευσε τὸν ἴδιον λοχαγόν, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Σερβίαν καὶ ἐξῆσεν εἰς τὸ κτήμα του, ἐν τῷ χωρίῳ Ραϊνεμίχω τῆς ἐπαρχίας Βελιγραδίου, μέχρι τοῦ Αὐγούστου μηνός 1801, ὅτε σίφος γεννιτσάρων ἐλήστευσε τὴν ἀξιολόγον αὐτοῦ περιουσίαν καὶ κατοικίαν, καὶ τὸν ἠνάγκασε πάλιν νὰ φύγῃ. Ἐδράζε δὲ ἀμέσως τὰ ὅπλα κατὰ τῶν ἐπιτοπίων Τουρκικῶν ἀρχῶν, μετὰ ὀπαδῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἡῤῥανε καθ' ἑκάστην τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμῶς κυδερνήσιν ἐπροςπάθησε νὰ ἐξευμενίστῃ παραπονέμενος κατὰ τῶν Γεννιτσάρων, τοὺς ὁποίους ἤξευρεν ὅτι καὶ ἐκείνη δὲν ἔβλεπε μὲ ὄμμα εὐχάριστον, καὶ παριστῶν τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν Σέρβων ὡς ἀπαραίτητον ἀποτέλεσμα τῆς παρηνόμου ταύτης διαγωγῆς. Κατώρθωσε δὲ τωόντι τοιοῦτο τρόπον, ὑπὸ αὐτῆς τῆς Πόρτας ἐννοούμενος, νὰ συγχροτήσῃ μετ' ὀλίγον στρατὸν 30,000 ἀνδρῶν καὶ τότε ἀπήτησεν ἀπὸ τὸν Σουλτάνον νὰ καταστήτῃ τὴν Σερβίαν ἡγεμονίαν αὐτονομὴν ὑπὸ Ἑλληνα ἀσθέντην. Τούτου δὲ μὴ γινομένου, ἐπεχείρησε τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Σουλτάνου αὐτοῦ. Ἐστίευσεν κατὰ Δεκέμβριον 1804 τὸ φρούριον Σχόδαγ, ἐπολιόρρησε τὸ Βελιγραδίον, καὶ, ἐπειδὴ αἱ μετὰ τῆς Πόρτας διεξαχθεῖσαι διαπραγματεύσεις οὐδὲν ἐπὶ ἡγᾶγον ἀποτέλεσμα, κατετρόπωσεν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1806 τοὺς πολυαριθμούς εἰς τὴν Σερ-

βίαν εἰσβαλόντα· Τούρκους, περὶ τοὺς ποταμοὺς Δρίναν καὶ Μοράναν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ, ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας ἐκ παντὸς τρόπου βοηθούμενος, κατέκτησε κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1806 καὶ τὸ Βελιγράδιον καὶ, γενομένης ἐν ἔτει 1808, Ἰουλίου 8, τῆς ἐν Σλοβοζίῳ ἀνακωχῆς, προσχειρίσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὸ τῆς Πόρτας ἀνεγνωρίσθη ἡγεμὼν Σερβίας, ὑπὸ δὲ τῆς Ῥωσσίας διωρίσθη ἀντιστράτηγος ἐν τῷ Ῥωστικῷ στρατῷ. Ὁ Μαυρογεώργης διεφύλαξε τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας μέχρι οὗ, ἀρξαμένου τοῦ Γαλλικοῦ πολέμου (1812), ἡ ἀγκύρωσις αὐτῆς ἐν καταλείψει τὴν Σερβίαν εἰς τὰς οἰκείας δυνάμεις. Πικρὸς καὶ ἀμφίβολος ἤρχισε, κατὰ Ἰούλιον 1813, ὁ ἀγὼν τῶν Σέρβων κατὰ τῆς Πόρτας, ἥτις καὶ ὑπερ-

Μαυρογεώργης.

ίσχυσε μετὰ 4 μῆνας διὰ τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων αὐτῆς. Ὁ μὲν ἡγεμὼν τῶν Σέρβων ἐφυγεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καὶ ἔπειτα ἔζησεν ἐπὶ τινα χρόνον εἰς Αὐστρίαν· ἀλλ' ὁ Σερβικὸς λαὸς ἐπέτυχεν ἐν τῷ μετὰ τὴν ἐλευθερίαν ὑπὸ ἀρχηγίαν τοῦ Μιλόση Ὁδρένοβιτς. Τελευταίαν φορὰν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σερβίαν ὁ Μαυρογεώργης κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1817· καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, περὶ οὗ ἄλλοι ἄλλως ὠμίλησαν, ἀληθῶς συνδέεται μετὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως. Ὁ γνωστὸς ἐταιριστὴς Γαλάτης καὶ ὁ καπετὰν Γεωργάκης ὁ Ὀλύμπιος ἔδωκαν αὐτῷ κατὰ νοὺν τὴν ἀποστατήν ἐκ νέου τὴν πατρίδα του, καὶ, γινόμενος κύριος αὐτῆς, τὴν βοηθήσῃ ἐν δέοντι τὸν Ἑλ-

ληνικὸν ἀγῶνα. Ὁ Μαυρογεώργης διήλθε διὰ τοῦ Ἰατίου, ὅπου διέμεινε τρεῖς ἡμέρας εἰς κηπὸν τινα τοῦ Ὑψηλαίντου καλούμενον Γαλατᾶ. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις μᾶς ἔδωκε τὰς πληροφορίες ταύτας (εἰς τῶν ἐπισημασμάτων ὧν ἐταιριστὴν καὶ ἤδη ἀποδιώτας) τὸν εἶδε τότε εἰς Ἰάτιον καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ· τὸν εἶδον δὲ καὶ 70 περίπου ὀπλοφόροι Σέρβοι τοῦ Αὐθέντου· ἀλλ' ἡ ἐξουσία δὲν εἶχε λάβει τὴν παραμικρὰν γνῶσιν περὶ τῆς αὐτόθι διαμονῆς του. Ἀπὸ Ἰατίου μέχρι Μαχαδίας, ὁ Μαυρογεώργης διήλθεν ὡς ἀσθενὴς ὑπηρέτης Πελοποννησίου τινὸς καλουμένου Μιχαήλ, δαπανήσαντος εἰς τὴν ὁδοπορίαν ταύτην 800 φλωρία. Μέχρι τῶν Σερβικῶν συνόρων τὸν συνώδευσε καὶ ὁ Καπετὰν Γεωργάκης. Ὑπῆρξε δὲ ἡ ὁδοπορία αὕτη μάλιστα ὀχληρὰ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῶν Σέρβων, διότι πελώριος ὧν ἔδου χέρνινε μένων ἡμέρας ὅλας κατακεκλιμένος εἰς τὴν ἄμραν. Φθάσαι εἰς τὴν Σερβίαν ὁ Μαυρογεώργης ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀρχοντα Βοίτζαν μετὰ τοῦ ὁποίου ἦτο συνεννοημένος· ἀλλ' οὗτος προδῶντας αὐτὸν εἰς τὸν Μιλόσην ἀρῆκε τὸν θανατώσασθαι νυκτὸς διὰ τοῦ πελέκου· καὶ οὕτως ἐματαιώθη τὸ σχέδιον ἐκεῖνο τῆς ἐταιρείας. Ὅποτα θύματα ἀπώλεσεν ἡ Ἑλληνικὴ αὐτὴ ἐπανάστασις, τῶν ὁποίων οὐδὲ τὰ ὀνόματα κἄν γνωρίζει!

Ὁ δεύτερος τοῦ Μαυρογεώργη υἱὸς Ἀλέξανδρος Καραγεώργεβιτς, ὅστις, γεννηθεὶς τῷ 1806, ἀνετράφη εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καὶ εἰςῆλθεν ἔπειτα εἰς τὴν Ῥωστικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν ἐπανῆλθεν οἰκαδὲ εἰμὴ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μιλόση καὶ κατέστη ὑπακτιστὴς τοῦ ἡγεμόνος Μιχαήλ. Ἐξωσθέντος δὲ τοῦ οἴκου Ὁδρένοβιτς, οἱ πρωτοῦργοι τῆς ἐξώσεως ταύτης Βούτζιτς καὶ Πετρονιάβιτς ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν τοῦ ἔθνους εἰς τὸν ἀπόγονον ἐκεῖνον τοῦ ἀληθοῦς ἐλευθερωτοῦ τῆς Σερβίας καὶ ἐπέτυχον τὴν ἐν ἔτει 1842 ἀναγόρευσιν του ὡς ἡγεμόνος.

ΤΟ ΕΡΕΘΕΙΟΝ.

Μίαν τῶν ὠραίων ἀττικῶν ἡμερῶν ἐκάρητο σκεπτικὸς εἰς τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως ὁ Κέρραυ, ζῶων τὸν ἀντίχειρα μετὰ τὸν λειχανὸν του, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ καταδαίνωσιν αἱ ιδεαί, καὶ περὶ αὐτὸν ἴσταντο αἱ τρεῖς θυγατέρες του, ἄδουσαι καὶ πικίλλουσαι τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς.

Αἶφνης πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως ἠκούσθησαν φωναὶ ὀπωτοῦν θορυβῶδεις, ὡς ἀνθρώπων σιλονεικούντων, καὶ διὰ μίαν ἢ Ἀγραυλὸς καὶ ἡ Ἑρση ἀνεπήδησαν ἐρυθριῶσαι σφοδρῶς.

— Ὅχι! δὲν εἶναι ἐκεῖνος, εἶπον καὶ αἱ δύο συγχρόνως, ἰδοῦσαι ὅτι αἱ προτερχόμενοι καὶ οὕτω μεγαλοφώνως ὁμιλοῦντες ἦσαν εἰς ἀνὴρ εὐρωστός καὶ ἀθλητικὸς, μακρὸν πώγων καὶ κυματοῦται ἔχων τὴν κόμην, καὶ μία γυνὴ εὐτυχημὸς καὶ μεγαλοπρεπής.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἐδικός μου εἶναι, ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ μετὰ ζωηρότητος.